

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sk/19/2019
Identifikačné číslo spisu: 7018200480
Dátum vydania rozhodnutia: 21.04.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:7018200480.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Aleny Adamcovej, v právnej veci žalobkyne: O. G., narodená XX. O. XXXX, bytom v G., O. Č.. XX, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8-10, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej z 12. marca 2018, Číslo: XXX XXX XXXX X, o invalidný dôchodok, o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 16. októbra 2018, č.k. 2Sa/26/2018-45, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobkyne z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

1. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) napadnutým rozsudkom zo 16. októbra 2018, č.k. 2Sa/26/2018-45, postupom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej z 12. marca 2018, Číslo: XXX XXX XXXX X, ktorým tento postupom podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v rozhodnom znení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) zamietol v celom rozsahu odvolanie žalobkyne a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie z 9. novembra 2017, Číslo. XXX XXX XXXX X. Uvedeným rozhodnutím prvostupňový správny orgán postupom podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. zamietol žiadosť žalobkyne o invalidný dôchodok a súčasne podľa § 70 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. zamietol žiadosť žalobkyne o zvýšenie sumy invalidného dôchodku.

2. Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovanej preskúmal v intenciách § 70 ods. 1,2, § 71 ods. 1, § 73 ods. 3 a § 142 ods. 3 písm. d/ zákona č. 461/2003 Z.z. a postupom v zmysle právnej úpravy ustanovenej v Tretej hlave Tretej časti SSP upravujúcej správnu žalobu v sociálnych veciach za

primeraného použitia ustanovení o všeobecnej správnej žalobe podľa Prvej hlavy Tretej časti SSP a dospel k záveru o nedôvodnosti podanej žaloby.

3. Krajský súd mal podľa posudkov posudkových lekárov, ktorí posudzovali zdravotný stav žalobkyne preukázané, že invalidita vznikla v čase, keď bola žalobkyňa nezaopatreným dieťaťom (v rokoch 2003/2004), preto jej vznikol nárok na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z., ktorý jej bol aj priznaný a vyplácaný. Pretože invalidita vznikla u žalobkyne v čase, keď bola nezaopatreným dieťaťom, t.j. nebola poistencom, ale bola fyzickou osobou, nie je možné jej nárok na invalidný dôchodok posudzovať podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. Dodal, že žalobkyňa dňa 10. decembra 2014 dodatočne zaplatila poistné za obdobie od 2. septembra 2006 do 04. septembra 2006. Uviedol, že z ustanovenia § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. vyplýva, že nárok na invalidný dôchodok podľa tohto ustanovenia môže vzniknúť iba osobe, ktorá je poistencom už v čase zisťovania lekárskej prehliadky. Dodatočné zaplatenie poistného fyzickou osobou podľa § 142 ods. 3 písm. b/ menovaného zákona, ktorá nebola v čase zisťovacej lekárskej prehliadky poistencom, nezakladá nárok na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 zákona. Žalobkyňa sa teda stala invalidnou nie ako poistenec, ale ako fyzická osoba, a preto jej nevznikol nárok na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 zákona. Takýto nárok môže vzniknúť iba poistencovi, ale nie fyzickej osobe, ktorá nie je poistencom. Fyzickej osobe môže vzniknúť nárok len podľa § 70 ods. 2 s tým, že v týchto prípadoch sa suma invalidného dôchodku určuje podľa § 73 ods. 3 alebo 4 zákona č. 461/2003 Z.z. Doplatenie poistného nemá vplyv na výšku invalidného dôchodku. Aj podľa názoru krajského súdu napriek dodatočnému zaplateniu poistného žalobkyňa nezískala späťne status poistenca na účely posúdenia invalidity aj podľa § 70 ods. 1 zákona. Poukázal tiež na právny názor vyslovený v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. februára 2018, sp. zn. 7So/72/2016, podľa ktorého „rozhodujúcou skutočnosťou pre priznanie invalidného dôchodku podľa § 70 ods.1 zákona o sociálnom poistení je tá skutočnosť, či v čase vzniku invalidity podľa lekárskeho posudku žiadateľ o dôchodok splnil podmienku poistenca. Skutkové zistenia v danej veci potvrdzujú, že ku dňu vzniku invalidity 09.06.2012 navrhovateľ ako žiadateľ o dôchodok nespĺňal podmienku poistenca, a preto súd prvého stupňa, ako aj odporkyňa, správne konštatovali, že dodatočné zaplatenie poistného navrhovateľovi ku dňu vzniku invalidity status poistenca nenavrátil. Takýto postup nie je možné považovať voči navrhovateľovi za diskriminačný, práve opačný postup by bol diskriminačný voči poistencom“. Námietku žalobkyne, že žalovaná neoprávnene posudzovala jej zdravotný stav pred vydaním rozhodnutia napriek tomu, že posudok posudkového lekára sociálneho poistenia nenapadla, ale bola s ním spokojná, vyhodnotil ako nedôvodnú, pretože žalovaná pred vydaním rozhodnutia je povinná postupovať tak, aby presne a úplne zistila skutočný stav veci, a je za tým účelom oprávnená zaobstarat' si potrebné podklady pre rozhodnutie (§ 195 ods.1 zákona č. 461/2003 Z.z.). Zároveň dodal, že odborný posudok posudkového lekára sociálneho poistenia nie je rozhodnutím, proti ktorému je prípustný opravný prostriedok, ale je jedným z podkladov pre rozhodnutie. Pre ozrejmienie dátumu vzniku invalidity bol preto prvostupňový správny orgán oprávnený požiadať príslušného posudkového lekára sociálneho poistenia, aby zdravotný stav žalobkyne z tohto pohľadu opätovne posúdil a vyhodnotil. Za opodstatnenú tiež nepovažoval námietku žalobkyne, že žalovaná svojvoľne zmenila dátum vzniku invalidity, keď posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie, Košice (MUDr. M. G.) vo svojom posudku z 27. marca 2007 (po správnosti zo 06. mája 2011; pozn. súdu) uviedol vznik invalidity pre účely § 70 ods. 1 deň 27. marca 2007, nakoľko uvedeného dňa žalobkyňa dovŕšila 18 rokov svojho veku a od uvedeného dňa jej vznikol nárok na invalidný dôchodok, tak ako je to uvedené v § 70 ods. 2 zákona. Vo výroku svojho posudku menovaný posudkový lekár sociálneho poistenia konštatoval, že žalobkyňa je invalidná podľa § 70 ods. 2 s mierou poklesu schopností vykonávať zárobkovú činnosť 80% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Ďalej konštatoval, že invalidita vznikla u žalobkyne v čase nezaopatrenosti. Z uvedeného posudku teda nevyplýva, že by posudkový lekár určil vznik invalidity u žalobkyne dňom dovŕšenia 18. roku jej veku, ale uvedený dátum bol uvedený za účelom určenia dátumu vzniku nároku na invalidný dôchodok.

4. Vzhľadom na uvedené, krajský súd žalobu ako nedôvodnú podľa § 190 SSP zamietol.

5. O náhrade trov konania rozhodol správny súd podľa § 167 ods. 1 SSP (a contrario) a žalobkyňi právo na náhradu dôvodne vynaložených trov konania nepriznal, pretože v konaní nebola úspešná.

II.

6. Proti tomuto rozsudku podala žalobkyňa v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť.

7. Namietala, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 440 ods. 1 písm. f/ SSP), rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP) ako aj to, že sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu (§ 440 ods. 1 písm. h/ SSP).

8. K dôvodom podľa § 440 ods. 1 písm. g/ a h/ SSP uviedla, že krajský súd už v prvom zrušujúcom rozhodnutí z 9. marca 2016, č.k. 6Sd/56/2015-24, konštatoval, že záver žalovanej o bezvýznamnosti doplatenia poistného na výšku invalidného dôchodku ako aj správna úvaha o doplatení poistného až po zisťovacej lekárskej prehliadke nemá oporu v zákonných ustanoveniach zákona č. 461/2003 Z.z. Po zrušení rozhodnutia žalovaná opätovne vydala rozhodnutie založené na identických dôvodoch, a teda, že dodatočné doplatenie poistného na dôchodkové poistenie po zisťovacej lekárskej prehliadke nemá za následok vznik statusu poistenca na účely posúdenia nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. Ďalej dôvodila, že v poradí druhým rozhodnutím z 11. júla 2017, sp.zn. 5Sd/42/2016 krajský súd opätovne zrušil rozhodnutie žalovanej s odôvodnením, že nie je zrejmé, z akého ustanovenia zákona č. 461/2003 Z.z. táto vychádzala a akou správnou úvahou sa spravovala, keď pre posúdenie predmetného nároku žalobkyne na základe jej žiadosti z 15 decembra 2014 za rozhodujúci považovala moment vykonania zisťovacej prehliadky. Vzhľadom na tieto závery ako aj závery plynúce z rozsudku Krajského súdu v Trnave z 25. januára 2018, sp.zn. 45Sa/1/2014, rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. septembra 2017, sp.zn. 9So/1/2016, a tiež rozsudku z 27. januára 2010, sp.zn. 9So/127/2009, podľa ktorého zákon nevyklučuje, že by nezaopatrené deti, ktoré sú dobrovoľne dôchodkovo poistené od dovŕšeného veku 16 rokov, nemohli byť poberateľmi invalidného dôchodku podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., pričom by im patrilo nárok iba na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 2 zákona vyplýva, že krajský súd v súvislosti s prejednávanou vecou vychádzal výlučne z gramatického výkladu § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., pričom kládol dôraz na slovné vyjadrenie osoby, ktorej zákonné ustanovenie priznáva nárok na invalidný dôchodok „poistenc má nárok na invalidný dôchodok“. Krajský súd z uvedeného doslovného znenia odvodil, že osoba, ktorej sa priznáva nárok na invalidný dôchodok, musí byť poistencom už v čase realizácie zisťovacej lekárskej prehliadky. V danom prípade išlo o čisto formálny a reštriktívny výklad zákona, ktorý neobstoí ani z hľadiska účelu sledovaného inštitútom dodatočného zaplatenia dôchodkového poistenia ani z hľadiska účelu sledovaného zákonom č. 461/2003 Z.z. Dodala, že právny názor krajského súdu je nesprávny a v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou kasačného súdu. Dodatočným zaplatením poistného na dôchodkové poistenie v zmysle § 60 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. za obdobie sústavnej prípravy na povolanie štúdiom na strednej škole po dovŕšení 16 rokov veku, t.j. september 2006 splnila kritérium poistenca a tým aj podmienky nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 menovaného zákona.

9. K dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. f/ SSP uviedla, že opakovane namietala, že žalovaná vykonala nezákonné posúdenie zdravotného stavu s úmyslom účelovej zmeny dátumu invalidity. Poukázala na to, že dňa 22. augusta 2017 absolvovala kontrolnú lekársku prehliadku so záverom, že pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť od 22. augusta 2017 je viac ako 70% bez zmeny dátumu vzniku invalidity. Žalovaná listom z 22. decembra 2017 oznámila, že na základe vznesených námietok týkajúcich sa posúdenia zdravotného stavu a stanovenia dátumu vzniku invalidity bolo odvolanie zaslané posudkovému lekárovi Sociálnej poisťovne, pobočka, ktorý opätovne posúdi správnosť, úplnosť a presvedčivosť svojho odborného posudku. K tomu žalobkyňa uviedla, že žiadne námietky, tak ako to uvádzala žalovaná nevzniesla, keďže posúdenie zdravotného stavu a stanovenie dátumu invalidity považovala za správne. Dôvod odvolania spočíval v tom, že žalovaná odmietla priznať nárok na vznik invalidity podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. Ďalej namietala, že nebola oboznámená so začatím ďalšieho posudzovania zdravotného stavu, s jeho priebehom ani výsledkom, nebolo jej doručené predvolanie k posudkovému lekárovi, a teda nemala možnosť sa k opätovnému posúdeniu zdravotného stavu vyjadriť, uplatniť námietky, pripomienky ani predložiť dôkazy. Krajský súd sa touto skutočnosťou

v napadnutom rozsudku navyše nezaoberal čo spôsobuje jeho nepreskúmateľnosť. Zdôraznila, že podmienky pre opätovné posúdenie zdravotného stavu neboli splnené, keďže predchádzajúce posúdenie zdravotného stavu bolo vykonané len pred krátkym časom (22. augusta 2017) a neexistoval ani podnet fyzickej / právnickej osoby na takéto posúdenie. V závere kasačnej sťažnosti poukázala tiež na to, že zdravotné problémy sa síce u nej vyskytli už v roku 2003, kedy mala 14 rokov, ale neboli takého charakteru a nedosahovali takú intenzitu, ktorá by podmieňovala vznik invalidity. Krátkodobé hospitalizácie v rokoch 2003 a 2004 nepodstúpila kvôli chronickému únavovému syndrómu, ale za účelom diferenciálnej diagnostiky. V roku 2003 požiadala o individuálny študijný plán z dôvodu rekonvalescencie po operácii slepého čreva. V priebehu rokov 2003 a 2004 niekoľkokrát absolvovala liečbu viacerými antibiotikami pre zistené infekcie a v roku 2004 operáciu chronicky zapálených krčných mandlí s tým, že v roku 2004 bolo po prvý krát lekármi vyslovené podozrenie na chronický únavový syndróm. Uviedla, že snaha žalovanej posunúť vznik invalidity do tohto obdobia, teda pred 16. rok veku neobstojí z hľadiska požiadavky na dlhodobu nepriaznivý, liečbou neovplyvniteľný zdravotný stav, ktorý je podstatný pre možnosť invalidizácie. Z uvedeného dôvodu žalobkyni nemohol byť chronický únavový syndróm diagnostikovaný, nakoľko jedným z dvoch hlavných kritérií chronického únavového syndrómu je vylúčenie všetkých ostatných ochorení, ktoré by mohli spôsobovať tento stav. Pri klinicky dokázanom chronickom únavovom syndróme musí byť preukázaná pozitivita všetkých hlavných kritérií, pri pozitivite aspoň šiestich vedľajších príznakov a aspoň troch fyzikálnych kritérií podľa Holmesa. Symptómy u žalobkyne v čase pribúdali a zvyšovala sa ich intenzita. Progres ochorenia nastal v roku 2006, kedy infektológ (prof. M.) pristúpil k liečbe kortikosteroidmi, po liečbe došlo k prechodnému zlepšeniu zdravotného stavu. Uviedla, že neexistuje dôvod na to, aby o priznanie invalidného dôchodku nepožiadala skôr, ak by boli pravdivé tvrdenia, ku ktorým pochybne došiel posudkový lekár v posudku zo 6. februára 2018. Tvrdenie, že sa stala invalidnou pred 16. rokom veku je nepodložené a nepravdivé, nakoľko v tom období zdravotný stav žalobkyne nebol trvalý, stabilizovaný a ani ďalšou liečbou neovplyvniteľný.

10. Navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

III.

11. Žalovaná sa ku kasačnej sťažnosti žalobkyne vyjadrila podaním z 11. apríla 2019 poukazujúc na správnosť skutkových zistení a náležité právne posúdenie veci. Zdôraznila, že podľa záverov posudkových lekárov sociálneho poistenia invalidita žalobkyne vznikla pred 16. rokom veku, t.j. v čase pred ukončením povinnej školskej dochádzky, žalobkyňa nebola poistencom, nezískala obdobie povinného dôchodkového poistenia. Pred 16. rokom veku žalobkyňa nemohla získať ani obdobie dobrovoľného poistenia, a teda pred vznikom invalidity nemohla získať ani obdobie dôchodkového poistenia dodatočným doplatením poistného, a preto žalobkyni patrí invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z.

12. Navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobkyne ako nedôvodnú podľa § 461 SSP zamietol.

IV.

13. Žalobkyňa sa k vyjadreniu žalovanej nevyjadrila.

V.

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ SSP) preskúmal kasačnú sťažnosť postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a po jej preskúmaní došiel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

15. Podľa § 2 ods. 1 SSP v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom

chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

16. Podľa § 2 ods. 2 SSP každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

17. Podľa § 6 ods. 1 SSP správne sudy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

18. Podľa § 6 ods. 2 písm. c/ SSP správne sudy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach;

19. Podľa § 199 ods. 1 písm. a/ SSP sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Sociálnej poisťovne;

20. Predmetom kasačného konania v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej z 12. marca 2018, Číslo: XXX XXX XXXX X, ktorým tento postupom podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. zamietol v celom rozsahu odvolanie žalobkyne a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie z 09. novembra 2017, Číslo: XXX XXX XXXX X. Uvedeným rozhodnutím prvostupňový správny orgán postupom podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. zamietol žiadosť žalobkyne o invalidný dôchodok a súčasne podľa § 70 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. zamietol žiadosť žalobkyne o zvýšenie sumy invalidného dôchodku.

21. V predmetnej veci nebola spornou posudkovými lekármi stanovená percentuálna miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť; rovnako nebolo sporné, že invalidita u žalobkyne vznikla v čase nezaopatrenosti.

22. Spornou však zostala otázka, v akom štádiu nezaopatrenosti vznikla u žalobkyne invalidita, teda či do skončenia povinnej školskej dochádzky (do 16. roku veku), alebo neskôr (t.j. po 16. roku veku) a rovnako otázka vplyvu dodatočného zaplatenia poistného na dôchodkové poistenie, a to z maximálneho vymeriavacieho základu platného na rok 2006/2007, na výšku invalidného dôchodku.

A/ Vznik invalidity v čase nezaopatrenosti

23. Podľa § 70 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. fyzická osoba má nárok na invalidný dôchodok aj vtedy, ak sa stala invalidnou v období, v ktorom je nezaopatreným dieťaťom a má na území Slovenskej republiky trvalý pobyt. Nárok na invalidný dôchodok tejto fyzickej osobe vzniká najskôr odo dňa dovŕšenia 18 rokov veku.

24. Podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. poistenec je invalidný, ak pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

25. Podľa § 71 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok.

26. Podľa § 71 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s

dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby. Pri posudzovaní poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa neprihliada na zdravotné postihnutia, ktoré boli zohľadnené na nárok na invalidný výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu. 2)

27. Podľa § 71 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe

a) lekárskeho správ a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby a

b) komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie.

28. Podľa § 153 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. lekársku posudkovú činnosť podľa odseku 1 vykonáva posudkový lekár sociálneho poistenia príslušnej pobočky a posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia (ďalej len „posudkový lekár“) a podľa odseku 2 písm. b/ aj určený zamestnanec Sociálnej poisťovne za osobnej účasti poistenca alebo poškodeného.

29. Podľa § 153 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z.z. posudkový lekár posudzuje na účely sociálneho poistenia pri kontrolných lekárskech prehliadkach zdravotný stav, schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť a pracovnú schopnosť poistenca a poškodeného

a) v lehote určenej pri predchádzajúcom posudzovaní alebo aj skôr, ak zistí posudkovo významné skutočnosti, ktoré odôvodňujú vykonanie kontrolnej lekárskej prehliadky,

b) na podnet inej fyzickej osoby alebo právnickej osoby.

30. Podľa § 196 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. dôkazom je všetko, čo môže prispieť k zisteniu a objasneniu skutočného stavu veci, najmä výpovede účastníkov konania a vyjadrenia účastníkov konania a svedkov, odborné posudky, znalecké posudky, správy, listiny, vyjadrenia a potvrdenia iných fyzických osôb a právnických osôb. Netreba dokazovať skutočnosti všeobecne známe alebo skutočnosti známe z činnosti Sociálnej poisťovne.

31. Podľa § 196 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z.z. účastník konania je povinný navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne rozhodne, ktoré z dôkazov sa vykonajú. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne je povinná vykonať aj iné dôkazy, ktoré účastníci konania nenavrhli, ak sú potrebné na zistenie a objasnenie skutočného stavu veci.

32. Podľa § 196 ods. 7 zákona č. 461/2003 Z.z. organizačná zložka Sociálnej poisťovne hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz osobitne a všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti.

33. Najvyšší súd z obsahu súdneho ako aj pripojeného posudkového spisu mal preukázané, že žalobkyňa na predpísanom tlačive dňa 7. februára 2011 (žiadosť spísaná dňa 25. januára 2011) požiadala o invalidný dôchodok, ktorý žiadala priznať od 27. marca 2007 (t.j. ku dňu nadobudnutia plnoletosti). V tejto súvislosti bol zdravotný stav žalobkyne posudzovaný

- posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Košice dňa 25. januára 2011 so záverom, že žalobkyňa je v súlade s § 263 ods. 15 v spojení s § 70 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. invalidná podľa § 71 ods. 1 zákona lebo pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Vo výroku posudku tiež uviedol, že žalobkyňa je invalidná podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., lebo pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola stanovená na 50%. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie bol určený Chronický únavový syndróm podľa Kapitoly III, Oddiel C, Položka č. 1, písm. a/ prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. so 40%-nou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (čo predstavuje hornú hranicu zo stanoveného rozpätia 30-40%) s tým, že posudkový lekár vzhliadol aj na iné zdravotné postihnutia, a teda mieru poklesu navýšil o 10%. K dátumu vzniku invalidity posudkový lekár uviedol, že invalidita vznikla v čase

nezaopatrenosti a pre účely § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. invalidita vznikla 27. marca 2007

- posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Košice na základe konania o opravnom prostriedku dňa 06. mája 2011 so záverom, že žalobkyňa je v súlade s § 263 ods. 15 v spojení s § 70 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. invalidná podľa § 71 ods. 1 zákona lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Vo výroku posudku tiež uviedol, že žalobkyňa je invalidná podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola stanovená na 80%. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie bol určený Chronický únavový syndróm podľa Kapitoly III, Oddiel C, Položka č. 1 písm. b/ prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. so 70%-nou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (čo predstavuje dolnú hranicu zo stanoveného rozpätia 70-80%) s tým, že posudkový lekár vzhliadol aj na iné zdravotné postihnutia, a teda mieru poklesu navýšil o 10%. Invalidita vznikla v čase nezaopatrenosti. Kontrolná lekárska prehliadka bola určená na mesiac január 2013

- posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Košice, na základe kontrolnej lekárskej prehliadky, dňa 26. marca 2013 potvrdzujúcim závery plynúce z predchádzajúcej lekárskej správy zo 6. mája 2011. Kontrolnú lekársku prehliadku určil na mesiac marec 2016

- posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Košice, na základe kontrolnej lekárskej prehliadky, dňa 22. augusta 2017, ktorý opätovne dospel k zhodnému záveru, než ku ktorému dospeli posudkoví lekári v predchádzajúcich lekárskejších správach s tým, že kontrolnú lekársku prehliadku vzhľadom na dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav považoval za nepotrebnú.

34. V súvislosti s podaným odvolaním proti prvostupňovému správne rozhodnutiu z 9. novembra 2017 (žalobkyňa namietala „svojoľnú“ a „neoprávnenú“ zmenu dátumu vzniku invalidity), bol zdravotný stav žalobkyne opätovne preskúmaný, predovšetkým čo do jednoznačného určenia, či invalidita žalobkyne vznikla pred ukončením povinnej školskej dochádzky, do 16. roku veku, alebo neskôr. Posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie v Lekárskej správe zo 6. februára 2018 skonštatoval, že invalidita žalobkyne vznikla v čase nezaopatrenosti a konkrétne, už pred ukončením povinnej školskej dochádzky, t.j. pred 16-tym rokom veku.

35. Najvyšší súd uvádza, že určenie dátumu vzniku invalidity, rozhodujúceho zdravotného postihnutia, stanovenie výslednej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť ako aj iné otázky majúce medicínsky charakter vyžaduje odborné lekárske znalosti a vo veciach sociálneho zabezpečenia je zákonom zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia. Súd preto nemôže sám posudzovať odborné otázky medicínskeho charakteru a musí rovnako ako žalovaná vychádzať z lekárskejších posudkov, kde posudzuje presvedčivosť ich záverov s prihliadnutím na všetky okolnosti, najmä aj s prihliadnutím na námietky žiadateľa o invalidný dôchodok. Najvyšší súd konštatuje, že posudkoví lekári sociálneho poistenia v priebehu konania na základe predložených odborných lekárskejších nálezov a vlastného vyšetrenia vyhodnotili, že žalobkyňa sa stala invalidnou v čase nezaopatrenosti. Vzhľadom na to, že žalobkyňa dodatočne doplatila poistné na dôchodkové poistenie za dobu štúdia od 2. septembra 2006 do 4. septembra 2006 podľa § 142 ods. 3 písm. d/ zákona č. 461/2003 Z.z., bolo nutné aj vzhľadom na závery plynúce z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 9So/127/2009 presne stanoviť, či invalidita žalobkyne vznikla do skončenia povinnej školskej dochádzky, presnejšie do dovŕšenia veku 16 rokov, alebo neskôr (t.j. po 16-tom roku veku), nakoľko aj fyzická osoba, ktorá je nezaopatreným dieťaťom má nárok na invalidný dôchodok vtedy, ak dovŕšila vek 16 rokov, a to aj s ohľadom na skutočnosť, že aj toto nezaopatrené dieťa môže byť od dosiahnutia veku 16 rokov poistencom ako dobrovoľne dôchodkovo poistená osoba. Posudkoví lekári pri ustaľovaní tohto záveru vychádzali z odborných nálezov doložených samotnou žalobkyňou, pričom z týchto jednoznačne vyplynulo, že žalobkyňa je invalidná pre chronický únavový syndróm s tým, že invalidita u žalobkyne vznikla do roku 2005, teda do končenia povinnej školskej dochádzky. Tieto závery potvrdzujú predovšetkým lekárska správa z hospitalizácie z 21. novembra 2003, v ktorej bolo konštatované, že toho času 14 ročná žalobkyňa bola prijatá pre polroka trvajúce subfebrilitu, únavu, bolesti hlavy a kĺbov s diagnostikovaným (okrem iného) únavovým syndrómom, a ďalej tiež prepúšťacia správa z 9. júla 2004, lekárska správa z hospitalizácie z 10. januára 2006, v ktorej bolo konštatované, že u žalobkyne sa

pozoruje už druhý rok chronický únavový syndróm, lekárske správy z 25. marca 2004, zo 14. júla 2004, zo 7. septembra 2004 s totožnými závermi. Rovnako tieto závery potvrdil Odbor lekárskej posudkovej činnosti v liste z 18. októbra 2017 v odpovedi na list Odboru dôchodkových dávok k ustáleniu dátumu vzniku invalidity, keď bolo konštatované, že invalidita žalobkyne vznikla pred ukončením povinnej školskej dochádzky, pred 16. rokom veku. Žalobkyňa v tejto súvislosti zároveň nepreukázala, že by jej invalidita vznikla neskôr, teda už v čase, respektíve v období za ktoré si dodatočne doplatila poistné na dôchodkové poistenie, t.j. ku dňu 2. - 4. septembra 2006. O tom, že posudkový lekár bližšie špecifikoval dátum vzniku invalidity v čase nezaopatrenosti na čas do skončenia povinnej školskej dochádzky, mala žalobkyňa vedomosť už v čase doručenia prvostupňového správneho rozhodnutia z 9. novembra 2017, pričom v tomto smere majúcnu snahu zmeniť dátum vzniku invalidity vo svoj prospech nepredložila žiadne dôkazy. Z uvedeného dôvodu iba presvedčenie žalobkyne o neskoršom období vzniku invalidity nie je dostačujúce. Pokiaľ žalobkyňa chcela relevantným spôsobom spochybniť správnosť záverov posudkových lekárov, mala možnosť sama navrhnúť nariadenie znaleckého dokazovania, respektíve zabezpečiť sama znalecký posudok, s ktorým by sa ako s dôkazom museli všeobecné sudy vysporiadať (§ 25 SSP v spojení s § 195 Civilného sporového poriadku). Pokiaľ žalobkyňa aj s odkazom na Lekársku správu z 25. januára 2011 namietala, že invalidita jej vznikla 27. marca 2007 najvyšší súd uvádza, že je potrebné rozlišovať na jednej strane pojem „invalidita“ ako dlhodobu nepriaznivú zdravotnú stav fyzickej osoby, respektíve dlhodobú stratu, alebo zníženie pracovnej schopnosti a na strane druhej „nárok na invalidný dôchodok“, ktorý má fyzická osoba aj vtedy, ak sa stala invalidnou v období, v ktorom je nezaopatreným dieťaťom a má na území Slovenskej republiky trvalý pobyt s tým, že nárok na invalidný dôchodok tejto fyzickej osobe vzniká najskôr odo dňa dovŕšenia 18 rokov veku. Žalobkyňa dňa 27. marca 2007 dovŕšila 18. rok svojho veku, čo však nemožno stotožňovať so vznikom invalidity na účely § 70 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. V predmetnej lekárskej správe príslušný posudkový lekár sociálneho poistenia uviedol, že žalobkyňa je invalidná podľa § 70 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 50% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Ďalej konštatoval, že invalidita vznikla u žalobkyne v čase nezaopatrenosti. Z uvedeného posudku teda nevyplýva, že by posudkový lekár určil vznik invalidity u žalobkyne dňom dovŕšenia 18. roku jej veku; tento dátum bol uvedený za účelom určenia dátumu vzniku nároku na invalidný dôchodok.

B/ Dodatočné zaplatenie poistného na dôchodkové poistenie z maximálneho vymeriavacieho základu platného na rok 2006/2007

36. Podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. poistenc má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

37. Podľa § 70 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. fyzická osoba má nárok na invalidný dôchodok aj vtedy, ak sa stala invalidnou v období, v ktorom je nezaopatreným dieťaťom a má na území Slovenskej republiky trvalý pobyt. Nárok na invalidný dôchodok tejto fyzickej osobe vzniká najskôr odo dňa dovŕšenia 18 rokov veku.

38. Podľa § 72 ods. 1 písm. a/ zákona č. 461/2003 Z.z. počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok poistenc vo veku do 20 rokov je menej ako jeden rok;

39. Podľa § 72 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. poistencovi, ktorý sa stal invalidný v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania, a fyzickej osobe, ktorá sa stala invalidná v období, v ktorom je nezaopatrené dieťa alebo doktorand v dennej forme štúdia a nedovŕšila 26 rokov veku, sa podmienka počtu rokov dôchodkového poistenia uvedená v odseku 1 považuje za splnenú.

40. Podľa § 73 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. suma invalidného dôchodku fyzickej osoby uvedenej v § 70 ods. 2, ktorá má percentuálny pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70%, sa určí ako súčin osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na invalidný dôchodok, ku ktorému sa pripočíta obdobie od vzniku nároku na invalidný dôchodok do dovŕšenia dôchodkového veku a aktuálnej dôchodkovej hodnoty; § 63 ods. 1 tretia veta a

štvrtá veta platia rovnako. Osobný mzdový bod sa určuje na hodnotu 0,67.

41. Podľa § 142 ods. 3 písm. d/ zákona č. 461/2003 Z.z. poistné na dôchodkové poistenie sa môže zaplatiť aj dodatočne za obdobie, počas ktorého fyzická osoba sústavne sa pripravovala na povolanie štúdiom na strednej škole alebo na vysokej škole po dovŕšení 16 rokov veku.

42. Najvyšší súd z obsahu súdneho ako aj pripojeného dávkového a posudkového spisu mal ďalej preukázané, že

- rozhodnutím zo 16. februára 2011, Číslo XXX XXX XXXX, Sociálna poisťovňa, ústredie podľa § 70 ods. 2 a § 82 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. žalobkyni (na základe žiadosti zo 7. februára 2011) priznala od 5. novembra 2007 invalidný dôchodok v sume t.č. 3 645,-Sk mesačne (a po príslušných valorizáciách od 1. januára 2011 v sume 142,80 € mesačne). Podklad pre vydanie rozhodnutia tvorila Lekárska správa posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Košice z 25. januára 2011 so stanovenou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 50%

- rozhodnutím z 30. mája 2011, Číslo XXX XXX XXXX, Sociálna poisťovňa, ústredie podľa § 70 ods. 2 a § 82 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. žalobkyni v dôsledku zmeny v posudkových záveroch priznala od 5. novembra 2007 invalidný dôchodok v sume t.č. 7 289,-Sk mesačne (a po príslušných valorizáciách od 01. januára 2011 v sume 285,20 € mesačne). Podklad pre vydanie rozhodnutia tvorila Lekárska správa posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Košice zo 6. mája 2011 s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 80%

- žalobkyňa podaním z 15. decembra 2014, doručeným Sociálnej poisťovni dňa 18. decembra 2014, požiadala o prepočet invalidného dôchodku. Opodstatnenosť svojej žiadosti odôvodnila s poukazom na tú skutočnosť, že v zmysle § 142 zákona č. 461/2003 Z.z. si dodatočne zaplatila poistné na dôchodkové poistenie, a to z maximálneho vymeriavacieho základu platného na rok 2006/2007

- rozhodnutím zo 17. júna 2015, Číslo XXX XXX XXXX X, Sociálna poisťovňa, ústredie podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. zamietla predmetnú žiadosť o prepočítanie sumy invalidného dôchodku

- rozhodnutím z 25. septembra 2015, Číslo XXX XXX XXXX X., Sociálna poisťovňa, ústredie podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. zamietla žiadosť o invalidný dôchodok a podľa § 112 ods. 4 menovaného zákona zamietla žiadosť o zvýšenie sumy invalidného dôchodku priznaného podľa § 70 ods. 2 zákona. Týmto rozhodnutím Sociálna poisťovňa, ústredie zmenila predchádzajúce rozhodnutie zo 17. júna 2015

- na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 9. marca 2016, č.k. 6Sd/56/2015-24, postupom podľa § 250j ods. 2 písm. d/ Občianskeho súdneho poriadku zrušil rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie zo 17. júna 2015 v spojení s rozhodnutím z 25. septembra 2015 a vec jej vrátil na ďalšie konanie

- rozhodnutím zo 4. mája 2016, Číslo XXX XXX XXXX X Sociálna poisťovňa, ústredie podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. zamietla žiadosť o invalidný dôchodok a podľa § 112 ods. 4 menovaného zákona zamietla žiadosť o zvýšenie sumy invalidného dôchodku priznaného podľa § 70 ods. 2 zákona. Týmto rozhodnutím Sociálna poisťovňa, ústredie vykonala rozsudok z 9. marca 2016

- na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 11. júla 2017, sp.zn. 5Sd/42/2016, postupom podľa § 250j ods. 2 písm.d/ Občianskeho súdneho poriadku zrušil rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie zo 4. mája 2016 a vec jej vrátil na ďalšie konanie

- na účely vykonania rozsudku z 11. júla 2017 Odbor dôchodkových dávok listom zo 16. októbra 2017 požiadal Odbor lekárskej posudkovej činnosti, aby sa vyjadril, či invalidita žalobkyne vznikla pred ukončením povinnej školskej dochádzky, alebo po jej ukončení a od ktorého dňa

- listom z 18. októbra 2017 Odbor lekárskej posudkovej činnosti ustálil vznik invalidity u žalobkyne na obdobie pred skončením povinnej školskej dochádzky, pred 16. rokom veku

- rozhodnutím z 9. novembra 2017, Číslo XXX XXX XXXX X, Sociálna poisťovňa, ústredie podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. zamietla žiadosť o invalidný dôchodok a súčasne podľa § 70 ods. 2 a § 112 ods. 4 menovaného zákona zamietla žiadosť o zvýšenie sumy invalidného dôchodku. Týmto rozhodnutím Sociálna poisťovňa, ústredie vykonala rozsudok z 11. júla 2017

- na odvolanie žalobkyne generálny riaditeľ žalovanej rozhodnutím z 12. marca 2018, Číslo: XXX XXX XXXX X, ktorým tento postupom podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. zamietol v celom rozsahu odvolanie žalobkyne a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie z 9. novembra 2017.

43. Z vyššie uvedeného vyplýva, že žalobkyňa sa stala v zmysle záverov posudkových lekárov sociálneho poistenia invalidnou v čase nezaopatrenosti, pričom tento čas bol bližšie špecifikovaný na obdobie do skončenia povinnej školskej dochádzky, do 16. roku veku. Pokiaľ žalobkyňa splnila zdravotnú podmienku pre vznik nároku na invalidný dôchodok pred dovŕšením veku, v ktorom sa končí povinná školská dochádzka (do 16. roku veku) rozhodujúcim obdobím pre posúdenie jej nároku na invalidný dôchodok je obdobie pred skončením povinnej školskej dochádzky (do 16. roku veku) a nie obdobie, v ktorom bolo za ňu zaplatené poistenie ako za dobrovoľne dôchodkovo poistenú osobu. Vzhľadom na túto skutočnosť, potom i napriek tomu, že žalobkyňa podľa § 142 ods. 3 písm. d/ zákona č. 461/2003 Z.z. dodatočne zaplatila poistné na dôchodkové poistenie za obdobie od 2. septembra 2006 do 4. septembra 2006 (obdobie štúdia na strednej škole), teda po vzniku invalidity, žalované správne orgány nemohli vychádzať pri určení výšky dôchodku zo sumy, ktorú za toto obdobie zaplatila. Poistné na dôchodkové poistenie za obdobie od 2. septembra 2006 do 4. septembra 2006 preto nebolo možné zohľadniť pri určení výšky vymeriavacieho základu pre výpočet invalidného dôchodku žalobkyne a skutočnosť, že táto bola od 16. roku veku tri dni dobrovoľne dôchodkovo poistená, nemalo na určenie rozhodného obdobia pre posúdenie nároku na invalidný dôchodok vplyv.

44. Ak teda žalobkyni vznikla invalidita do 16. roku veku, dodatočné zaplatenie poistného na dôchodkové poistenie za obdobie po tomto roku nemá vplyv na vznik nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., nakoľko ide o obdobie po vzniku invalidity; rovnako táto skutočnosť nemá vplyv na výšku invalidného dôchodku priznaného podľa § 70 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z., keďže suma tohto invalidného dôchodku je určená podľa vyššie citovaného § 73 ods. 3 menovaného zákona s tým, že získanie obdobia dôchodkového poistenia sa neskúma.

45. Najvyšší súd tiež vyhodnotil ako nedôvodný poukaz žalobkyne na rozhodnutia krajských súdov a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Rozsudok Krajského súdu v Trnave z 25. januára 2018, sp.zn. 45Sa/1/2017, ako aj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. septembra 2017, sp.zn. 9So/1/2016, pojednáva o dodatočnom zaplatení poistného za obdobie pred vznikom invalidity, uznesením z 11. mája 2015, sp.zn. 9Sd/76/2014, Krajský súd v Košiciach zastavil konanie na základe späťvzatia, t.č. opravného prostriedku účastníkom konania, pričom nie sú z neho zrejmé okolnosti, za akých Sociálna poisťovňa tomuto opravnému prostriedku vyhovelá, predovšetkým to, či bolo poistné dodatočne zaplatené za obdobie pred, alebo po vzniku invalidity. V rozsudku z 27. januára 2010, sp.zn. 9So/127/2009, Najvyšší súd Slovenskej republiky zdôraznil potrebu presného určenia dátumu vzniku invalidity, keďže zákon č. 461/2003 Z.z. predpokladá dva spôsoby vzniku nároku na invalidný dôchodok. Prvý spôsob je vznik nároku na invalidný dôchodok u poistenca, ktorý je buď povinne alebo dobrovoľne dôchodkovo poistený (pričom dobrovoľne poistenou môže byť fyzická osoba najskôr od 16. roku veku) a druhým spôsobom je vznik nároku takej fyzickej osoby, ktorá sa stala invalidnou vo veku, keď bola nezaopatreným dieťaťom s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky. V oboch prípadoch je však potrebné, aby bol v lekárskom posudku určený deň vzniku invalidity s tým, že ak ide o poistenca podľa § 15 zákona č. 461/2003 Z.z. platí, že podľa § 70 ods. 1 menovaného zákona má fyzická osoba, ktorá je nezaopatreným dieťaťom nárok na invalidný dôchodok vtedy, ak dovŕšila vek 16 rokov, a to aj s ohľadom na skutočnosť, že aj toto nezaopatrené dieťa môže byť od dosiahnutia veku 16 rokov poistencom ako dobrovoľne dôchodkovo poistená osoba. Zákon nevyklučuje situáciu, že by nezaopatrené deti, ktoré sú dobrovoľne dôchodkovo poistené od dovŕšeného veku 16 rokov, nemohli byť poberateľmi invalidného dôchodku podľa § 70 ods. 1 zákona, pričom by im patril nárok iba na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 2 zákona. V prejednávanej veci posudkový lekár určil vznik invalidity pred skončením povinnej školskej dochádzky a presnejšie, pred dovŕšením veku 16 rokov.

46. Vzhľadom na vyššie uvádzané skutočnosti, najvyšší súd námietky žalobkyne uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil ako nedôvodné, keď tieto neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu. Z týchto dôvodov potom najvyšší súd kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

47. O náhrade trov kasačného konania rozhodol najvyšší súd tak, že žalobkyni, ktorá v tomto konaní

úspech nemala, ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP) a žalovanej ich nepriznal, lebo to nemožno spravodlivo požadovať (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 168 veta prvá SSP).

48. Toto rozhodnutie prijal najvyšší súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.